

जे.ए.के.ए.

Question Booklet No.

00008

11P/274/1

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--

Roll No. (Write the digits in words) .....

Serial No. of Answer Sheet .....

Day and Date .....

.....
(Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only **blue/black ball-point pen** in the space above and on both sides of the **Answer Sheet**)

1. Within 10 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall *except the Admit Card without its envelope*.
3. *A separate Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.*
4. Write your Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen in the space provided above.
5. *On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.*
6. *No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR sheet and Roll No. and OMR sheet no. on the Question Booklet.*
7. *Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfair means.*
8. *Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.*
9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).*
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. Deposit only **OMR Answer Sheet** at the end of the Test.
13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

Total No. of Printed Pages :24

[उपर्युक्त निर्देश हिन्दी में अन्तिम आवरण पृष्ठ पर दिये गए हैं।]

11P/274/1

No. of Questions : 150

प्रश्नों की संख्या : 150

Time : 2 Hours

Full Marks : 450

समय : 2 घण्टे

पूर्णाङ्क : 450

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries **3 (Three)** marks. **One mark will be deducted for each incorrect answer.** Zero mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न **3 (तीन)** अंक का है। प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा। प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक शून्य होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

01. ऋग्वेदस्य मण्डलानि :

(1) 15   (2) 10   (3) 12   (4) 7

02. शाकलशाखा कस्य वेदस्य ?

(1) ऋग्वेदस्य   (2) यजुर्वेदस्य   (3) सामवेदस्य   (4) अथर्ववेदस्य

03. ऋग्वेदप्रातिशाख्यस्य प्रणेता कः ?

(1) उव्वटः   (2) महीधरः   (3) शौनकः   (4) कात्यायनः

11P/274/1

04. शाङ्खायनब्राह्मणं कस्य वेदस्य ?

- (1) ऋग्वेदस्य (2) यजुर्वेदस्य (3) सामवेदस्य (4) अथर्ववेदस्य

05. ऋक्त्रयं कस्य वेदस कृते ?

- (1) ऋग्वेदस्य (2) यजुर्वेदस्य (3) सामवेदस्य (4) अथर्ववेदस्य

06. जैमिनीयन्यायमालायाः प्रणेता कः ?

- (1) जैमिनिः (2) आपदेवः (3) खण्डदेवः (4) माधवाचार्यः

07. धनुर्वेदः कस्य वेदस्योपवेदः ?

- (1) ऋग्वेदस्य (2) यजुर्वेदस्य (3) सामवेदस्य (4) अथर्ववेदस्य

08. अधस्ताल्लिखितस्य कस्य ग्रन्थस्य प्रणेताचार्यः सायणः ?

- (1) मीमांसापरिभाषा (2) न्यायप्रकाशः
(3) ऋग्वेदभाष्यभूमिकां (4) श्लोकवार्तिकम्

09. “सम्पूर्णमृषिवाक्यन्तु सूक्तमित्यभिधीयते” वाक्यमिदं कस्य ?

- (1) जैमिनेः (2) व्यासस्य (3) शौनकस्य (4) याज्ञवल्क्यस्य

10. मीमांसासूत्रस्य प्रणेता कोऽस्ति ?

- (1) पतञ्जलिः (2) व्यासः (3) गौतमः (4) जैमिनिः

11. वेदस्य स्वतःप्रामाण्यस्य आधारः कः ?

- (1) ईश्वरप्रोक्तात् (2) प्रमाणाभावात्
(3) अग्निवर्णनात् (4) दुःखनिवृत्तिसाधनात्

12. वेदस्यापौरुषेयतायाः परिपोषकः कः ?
 (1) न्यायः (2) वैशेषिकः (3) साङ्ख्यः (4) मीमांसा
13. वेदस्य अङ्गानि कानि ?
 (1) 5 (2) 6 (3) 7 (4) 9
14. शतपथब्राह्मणस्य भाष्यकारः कः ?
 (1) हरिस्वामी (2) करपात्रस्वामी (3) धूर्तस्वामी (4) दयानन्दस्वामी
15. ऋग्वेदे प्रमुख प्रयुक्तस्वरसंख्या कियत्यः ?
 (1) 4 (2) 3 (3) 5 (4) 6
16. निरुक्तग्रन्थे कियन्तः अध्यायाः सन्ति ?
 (1) 6 (2) 12 (3) 14 (4) 17
17. भगवान् आद्यशङ्कराचार्यः कियतीनामुपनिषदां भाष्यं कृतवान् ?
 (1) 7 (2) 10 (3) 13 (4) 15
18. वेदभगवतः नेत्रं किम् ?
 (1) संहिता (2) ब्राह्मणम् (3) आरण्यकम् (4) ज्यौतिषम्
19. सत्यार्थप्रकाशक्य प्रणेता कः ?
 (1) सायणः (2) महीधरः (3) दयानन्दः (4) सत्यव्रतसामश्रमी

11P/274/1

20. "वासुदेवं रमाकान्तमिति" वचनं कस्य ?

- (1) आपदेवस्य (2) जैमिनेः
(3) लौगाक्षिभास्करस्य (4) कृष्णयज्वनः

21. "द्वादशलक्षणी" कस्य ग्रन्थस्य नाम ?

- (1) प्रातिशाख्यस्य (2) योगदर्शनस्य (3) बौद्धदर्शनस्य (4) जैमिनिदर्शनस्य

22. "ज्ञातार्थः ज्ञातसम्बन्धं श्रोतुं श्रोता प्रवर्तते" वचनमिदं कस्य ?

- (1) कुमारिलस्य (2) सायणस्य (3) शौनकस्य (4) पाणिनेः

23. "सारविवेचिनी" व्याख्याता कः ?

- (1) म० म० कृष्णनाथन्यायपञ्चाननः (2) म० म० चित्रस्वामी
(3) म० म० पट्टाभिरामशास्त्री (4) म० म० गजाननशास्त्री मुंसलगाँकरन

24. ऋक्प्रातिशाख्यस्य वर्ण्यविषयः कः ?

- (1) अग्निष्टोमः (2) चातुर्मास्यम्
(3) अग्न्याधानम् (4) वर्णस्वरादिविवेचनम्

25. मीमांसानुसारेण कर्माणि कानि ?

- (1) 2 (2) 3 (3) 5 (4) 9

26. मीमांसाशास्त्रे भावनायाः भेदः कियान् ?

- (1) 2 (2) 3 (3) 6 (4) 8

27. परिसंख्याविधिः कियद्दोषदुष्टः ?
 (1) 3 (2) 5 (3) 8 (4) 11
28. निघण्टुग्रन्थे कियन्तः अध्यायाः सन्ति ?
 (1) 3 (2) 5 (3) 8 (4) 9
29. सामवेदे गानं कतिधा अस्ति ?
 (1) 8 (2) 4 (3) 5 (4) 3
30. “अग्निमीळे” इति सूक्तस्य छन्दः किम् ?
 (1) आसुरी (2) गायत्री (3) प्रजापतिः (4) शक्वरी
31. वायवीयसूक्तस्य छन्दः किम् ?
 (1) गायत्री (2) प्रस्तारपङ्क्तिः (3) आस्तारपङ्क्तिः (4) ज्योतिष्मती
32. कुन्तापप्रैषाध्यायः केन वेदेन सम्बन्धितः ?
 (1) ऋक् (2) यजुः (3) साम (4) अथर्व
33. ‘अग्निमीळे’ सूक्तमिदं कस्मिन् क्रतौ विनियुक्तं भवति ?
 (1) आश्विनक्रतौ (2) आग्नेयक्रतौ (3) ज्योतिष्टोमक्रतौ (4) अहीनक्रतौ
34. स्वरो वर्णोऽक्षरं मात्रा विनियोगार्थं एव च । मन्त्रं जिज्ञासमानेन वेदितव्यं पदे पदे।। वाक्यमिदं सायणेन कुत्र उक्तम् ?
 (1) ऋग्वेदभाष्यभूमिकायाम् (2) ऐतरेयभाष्ये
 (3) अग्निमलेसूक्तभाष्ये (4) आप्रीसूक्तभाष्ये

11P/274/1

35. आश्वलायनश्रौतसूत्रस्य भाष्यकारः ?

- (1) नारायणः (2) उद्गीथः (3) माधवः (4) विद्याधरगौडः

36. काशीवतसूत्रं कस्मिन् मण्डलेऽस्ति ?

- (1) 1 (2) 2 (3) 3 (4) 4

37. सज्ञानसूक्तं कस्मिन् मण्डले प्राप्यते ?

- (1) 3 (2) 7 (3) 9 (4) 10

38. अक्षसूक्तसूक्तं कस्मिन् मण्डले प्राप्यते ?

- (1) 3 (2) 8 (3) 9 (4) 10

39. अपान्नात्सूक्तस्य छन्दः किम् ?

- (1) त्रिष्टुप् (2) गायत्री (3) अनुष्टुप् (4) पङ्क्तिः

40. वास्तोष्पतिसूक्तं कस्मिन् मण्डले प्राप्यते ?

- (1) 6 (2) 7 (3) 8 (4) 9

41. पुरुषसूक्तस्य देवता का ?

- (1) पुरुषः (2) आङ्गिरसः (3) इन्द्रः (4) वनस्पतिः

42. ऋग्वेदस्य शिक्षा का ?

- (1) नारदीया (2) पाणिनीया (3) वैयासिकी (4) पाराशरी

43. आश्वलायनश्रौतसूत्रे कियत्यः अध्यायाः सन्ति ?
 (1) 9 (2) 12 (3) 15 (4) 26
44. संसारस्य प्राचीनतमः ग्रन्थः कः ?
 (1) ऋग्वेदः (2) यजुर्वेदः (3) सामवेदः (4) अथर्ववेदः
45. ऋग्वेदस्य प्रसिद्धभाष्यकारः कोऽस्ति ?
 (1) उव्वटाचार्यः (2) महीधराचार्यः (3) सायणाचार्यः (4) कर्काचार्यः
46. ऋक्शब्दस्यार्थः भवति ?
 (1) अभिमर्शनम् (2) स्तुतिः (3) शंसनम् (4) स्तुतिः
47. सर्वासु संहितासु सर्वाधिकमन्त्रसंख्या वर्तते ?
 (1) ऋक्संहिता (2) यजुःसंहिता (3) सामसंहिता (4) अथर्वसंहिता
48. शाखां शाखां प्रति इति लक्षणमस्ति
 (1) निरूक्तस्य (2) ब्राह्मणस्य (3) शाखायाः (4) प्रातिशाख्यस्य
49. “पावका नः सरस्वती” इति मन्त्रः वर्तते
 (1) प्रथमसूक्तस्य (2) द्वितीयसूक्तस्य (3) तृतीयसूक्तस्य (4) चतुर्थसूक्तस्य
50. गायत्रीच्छन्दः वर्तते
 (1) प्रथमसूक्तस्य (2) द्वितीयसूक्तस्य (3) तृतीयसूक्तस्य (4) चतुर्थसूक्तस्य

11P/274/1

51. वह्निः इति शब्दस्यार्थः भवति

- (1) रज्जुः (2) दर्भः (3) अग्निः (4) यूना

52. 'दूतं वृणीमहे' इति मन्त्रेण स्तूयते

- (1) इन्द्रः (2) पूषा (3) अग्निः (4) सोमः

53. अध्वरशब्दस्यार्थो भवति

- (1) ऋत्विक् (2) यज्ञः (3) अग्निः (4) यमः

54. नाकः शब्दस्यार्थो भवति

- (1) नासिका (2) हनुः (3) स्वर्गः (4) दुःखम्

55. मातरिक्षा शब्दस्यार्थो भवति

- (1) मातुःसम्बन्धिनः (2) वायुः
(3) माता इव ईश्वरो यस्य (4) गन्धर्वः

56. धमे प्रमाणानि भवन्ति

- (1) 4 (2) 6 (3) 8 (4) 10

57. अज्ञातस्य ज्ञापकं वाक्यमस्ति

- (1) विधिः (2) अर्थवादः (3) अनुवादः (4) गुणविधिः

58. "यागादिरेव" इत्युदाहरन्ति आचार्याः

- (1) लोकस्य (2) धर्मस्य (3) अर्थस्य (4) देवस्य

59. कृत्स्नाङ्गामुपदेशः इति लक्षणमस्ति
 (1) प्रकृतयज्ञस्य (2) विकृतयज्ञस्य (3) अङ्गयज्ञस्य (4) प्रधानयज्ञस्य
60. प्रयाजाः भवन्ति
 (1) 4 (2) 5 (3) 7 (4) 9
61. नासदीयसूक्तस्य प्रतिपाद्यं किम् ?
 (1) दानम् (2) स्तुतिः (3) सृष्टिः (4) संहारः
62. विकृतिपाठः कतिधा
 (1) 7 (2) 8 (3) 9 (4) 10
63. ऋग्वेदस्य संहिताभागेकियन्तः अध्यायाः ?
 (1) 64 (2) 70 (3) 82 (4) 90
64. ऋग्वेदस्य गोत्रं किम् ?
 (1) आत्रेयसः (2) काश्यपसः (3) भारद्वाजसः (4) वैखानसः
65. आश्वलायनगृह्यसूत्रे कियन्तः अध्यायाः भवन्ति?
 (1) 2 (2) 4 (3) 6 (4) 8
66. आश्वलायनस्य गुरोर्नाम किम् ?
 (1) व्यासः (2) शौनकः (3) बृहस्पतिः (4) वैशम्पायनः
67. आश्वलायनगृह्यसूत्रस्य वृत्तिकारः कः ?
 (1) नारायणः (2) कुमारिलभट्टः (3) शालिकनाथः (4) अप्पय्यदीक्षितः

11P/274/1

68. आश्वलायनगृह्यसूत्रस्य वृत्तिकारपितृनाम किम् ?

- (1) प्रभाकरः (2) दिवाकरः (3) देवराजः (4) महीदासः

69. स्वाध्ययोऽध्येतव्यः इत्यत्र स्वाध्यायपदस्य कः समासः भवति?

- (1) बहुव्रीहिः (2) तत्पुरुषः (3) कर्मधारयः (4) द्विगुः

70. अग्निमारुतसूक्तस्य ऋषिः कः

- (1) मेधातिथिः (2) शुनःशेषः (3) कुत्सः (4) दीर्घतमा

71. यो जातसूक्तस्य ऋषिः कः

- (1) गृत्समदः (2) विश्वामित्रः (3) वामदेवः (4) अत्रिः

72. पर्जन्यसूक्तस्य ऋषिः कः ?

- (1) भरद्वाजः (2) वसिष्ठः (3) अत्रिः (4) वैवस्वतमनुः

73. हिरण्यगर्भसूक्तस्य ऋषिः कः ?

- (1) विश्वामित्रः (2) भरद्वाजः (3) अत्रिः (4) हिरण्यगर्भः

74. “पञ्च-पञ्चनखाः भक्ष्या” इत्युदाहरणमस्ति कस्य विधेः ?

- (1) परिसंख्याविधेः (2) नियमविधेः (3) उत्पत्तिविधिः (4) विनियोगविधिः

75. मीमांसकमते वेदः कतिधा भवति?

- (1) 5 (2) 6 (3) 7 (4) 12

76. ऋग्वेदस्य प्राचीतमं भाष्यं कस्य ?

- (1) दयानन्दः (2) अरविन्दः (3) सायणः (4) करपात्रस्वामी

77. उपनिषद् शब्दे कः धातुरस्ति ?

- (1) सद् (2) गम् (3) पठ (4) पा

78. ऋषिः कः आसीत् ?

- (1) मन्त्रवाचकः (2) मन्त्रद्रष्टा (3) मन्त्रकर्ता (4) मन्त्रलेखकः

79. हरिस्वामिनः गुरुः कः ?

- (1) स्कन्दस्वामी (2) नागस्वामी (3) धूर्तस्वामी (4) उद्गीथः

80. स्कन्दस्वामिनः निवासः कुत्र आसीत्

- (1) बङ्गप्रदेशः (2) महाराष्ट्रप्रदेशः (3) गुर्जरप्रदेशः (4) आन्ध्रप्रदेशः

81. "मध्व" इति कस्य उपनाम ?

- (1) नारायणः (2) माधवभट्टः (3) धानुष्कयज्वा (4) आनन्दतीर्थः

82. "नमस्तुङ्गशिरश्चुम्बिचन्द्रचामरचारवे" इयमुक्तिः कस्य

- (1) स्कन्दस्वामी (2) नारायणः (3) उद्गीथः (4) हलायुधः

83. "यो ह वा अविदितार्षेयच्छन्दोदैवतविनियोगेन ब्राह्मणेन मन्त्रेण याजयति वाऽध्यापयति वा स स्थाणुं वर्च्छति गर्तं वा पद्यते" इत्यादि वचनम् ?

- (1) शतपथब्राह्मणम् (2) छन्दोब्राह्मणम् (3) ऐतरेयब्राह्मणम् (4) गोपथब्राह्मणम्

84. शुनःशेषकथा कस्मिन् ब्राह्मणे प्राप्यते ?

- (1) शतपथब्राह्मणम् (2) ऐतरेयब्राह्मणम्
(3) गोपथब्राह्मणम् (4) वंशब्राह्मणम्

11P/274/1

85. अविदित्वा ऋषिं छन्दो दैवतं योगमेव च ।
योऽध्यापयेज्जेद्वापि पापीयाञ् जायते तुसः॥
वचनमिदं कस्य ?
(1) शौनकस्य (2) सायणस्य (3) स्कन्दस्वामिनः (4) पिङ्गलस्य
86. “सिंहो व्याकरणस्य कर्तुरहरत्प्राणान् प्रियान् पाणिनेः” इत्यादिपद्यमिदं कुत्रास्ति ?
(1) कथासरित्सागरे (2) पाणिनीयशिक्षायाम्
(3) श्लोकवार्तिके (4) तन्त्रवार्तिके
87. “पुनर्वा एतामृत्विजो गर्भं कुवन्ति”
(1) पावयन्ति (2) दीक्षयन्ति (3) यजन्ति (4) याचन्ते
88. एकविंशतिदर्भपिङ्गलैः
(1) दीक्षयन्ति (2) यजन्ते (3) पावयन्ति (4) याचयन्ते
89. “यज्ञो वै विष्णुः” इदं कस्य वचनमस्ति ?
(1) सायणस्य (2) तन्त्रस्य (3) श्रुतेः (4) पुराणस्य
90. पूर्वमीमांसादर्शने कत्यध्यायाः सन्ति ?
(1) 5 (2) 11 (3) 16 (4) 20
91. पूर्वमीमांसादर्शनस्य भाष्यकारः कः ?
(1) धूर्तस्वामी (2) शबरस्वामी (3) देवस्वामी (4) हरिस्वामी

92. "स्वाध्यायोऽध्येतव्यः" इति वचनं कस्य ?
 (1) तन्त्रस्य (2) श्रुतेः (3) पुराणस्य (4) रामायणस्य
93. निम्ननिर्दिष्टासु शाखासु ऋग्वेदसम्बद्धास्ति ?
 (1) मैत्रायणी (2) शाकली (3) जैमिनी (4) राणायनी
94. वेदार्थपारिजातस्य कतुः निवासः कुत्रासीत् ?
 (1) कर्णपुरम् (2) लक्ष्मणपुरम् (3) वाराणसी (4) नैमिषारण्यम्
95. स्थापत्यविद्या कस्य वेदस्य उपवेदः ?
 (1) ऋक् (2) यजुः (3) साम (4) अथर्व
96. अङ्गत्वबोधकप्रमाणानि कानि?
 (1) 2 (2) 5 (3) 6 (4) 7
97. निरुक्तशब्दे को धातुरस्ति ?
 (1) सिद् (2) अद् (3) वस् (4) नी
98. निरुक्तं कस्य वेदाङ्गस्य पुरकमस्ति ?
 (1) शिक्षायाः (2) कल्पस्य (3) व्याकरणस्य (4) ज्योतिषस्य
99. श्रुत्यादौ श्रेष्ठप्रमाणं किमस्ति ?
 (1) श्रुतिः (2) लिङ्गम् (3) वाक्यम् (4) प्रकरणम्

11P/274/1

100. ऋक्प्रातिशाख्यस्य को विशेषः ?

(1) अग्निष्टोमः	(2) दर्शपूर्णमासौ
(3) अग्न्याधानम्	(4) वर्णस्वरादि विवेचनम्

101. 'चत्वारि शृङ्गाः' इत्यस्य कोऽर्थः ?

(1) चत्वारः शृङ्गा	(2) चत्वारि शिखराणि
(3) चत्वारि शिरांसि	(4) चत्वारः ऋत्विजः

102. वेदपुरुषस्य श्रोत्रं किमस्ति ?

(1) गृह्यसूत्रम्	(2) प्रातिशाख्यम्	(3) निरुक्तम्	(4) कल्पसूत्रम्

103. वेदपुरुषस्य घ्राणं किमस्ति ?

(1) कल्पम्	(2) शिक्षा	(3) ज्योतिषम्	(4) निरुक्तम्

104. महायज्ञस्य सङ्ख्या का ?

(1) 3	(2) 4	(3) 5	(4) 6

105. सायणस्य अनुजस्य नाम किम् ?

(1) तारानाथः	(2) दुर्गानाथः	(3) भोगनाथः	(4) योगनाथः

106. निरुक्तनिचयस्य प्रणेता कः ?

(1) यास्कः	(2) वररुचिः	(3) शाकल्यः	(4) शौनकः

107. वेदाङ्गज्योतिषस्य प्रणेता कः ?

(1) शाकटायनः	(2) स्फोटायनः	(3) लगधः	(4) शौनकः

108. "उत्तिष्ठत जाग्रत प्राप्य वरान्निबोधत" कस्याम् उपनिषदि वर्तते ?

- (1) मुण्डकोपनिषदि (2) कठोपनिषदि (3) छान्दोग्योपनिषदि (4) प्रश्नोपनिषदि

109. "वेदप्रणीहितो धर्मः" कस्य वचनमस्ति ?

- (1) आपस्तम्बस्य (2) मनोः (3) हारीतस्य (4) बृहस्पतेः

110. सायणाचार्यस्य गुरुः कः आसीत्

- (1) भारतीकृष्णतीर्थः (2) विद्यातीर्थः
(3) विद्यारण्यस्वामी (4) ब्रह्मानन्दसरस्वती

111. अष्टविकृतिपाठेषु कः पाठः सर्वाधिकः कठिनः विलक्षणश्च मन्यते ?

- (1) जटा (2) रेखा (3) शिखा (4) घनः

112. आचार्यसायणस्य का शाखा आसीत् ?

- (1) मैत्रायणी (2) तैत्तिरीया (3) काण्वी (4) काठकी

113. महर्षिः वेदव्यासः कस्मै ऋग्वेदं समर्पितवान् ?

- (1) वैशम्पायनम् (2) जैमिनिम् (3) पैलम् (4) सुमन्तुम्

114. कालविधानशास्त्रं किम् ?

- (1) निरुक्तम् (2) शिक्षा (3) व्याकरणम् (4) ज्यौतिषम्

115. गौतमधर्मसूत्रं कस्य वेदस्य प्रातिनिध्यं करोति ?

- (1) ऋग्वेदस्य (2) यजुर्वेदस्य (3) सामवेदस्य (4) अथर्ववेदस्य

11P/274/1

116. कौषीतक्युपनिषद् कस्य वेदस्य ?

- (1) ऋग्वेदः (2) यजुर्वेदः (3) सामवेदः (4) अथर्ववेदः

117. धर्मस्य लक्षणं किम् ?

- (1) ईश्वरोपासना (2) मिथ्या न कथनम्
(3) वेदेन इच्छितलाभसाधनम् (4) उपवासादिः

118. "ऋचां दश सहस्राणि ऋचां पञ्च शतानि च" वचनामिदं कस्य ?

- (1) शौनकस्य (2) कात्यायनस्य (3) पाणिनेः (4) याज्ञवल्क्यस्य

119. ऋग्वेदस्य वर्णः कः ?

- (1) गोक्षीरः (2) लोहितः (3) पीतः (4) नीलः

120. आत्मानन्दः कस्य सूक्तस्य भाष्यं विनिर्मितवान् ?

- (1) देवीसूक्तस्य (2) नासदीयसूक्तस्य (3) श्रीसूक्तस्य (4) पुरुषसूक्तस्य

121. "भूतं भव्यं भविष्यं च सर्वं वेदात्प्रसिध्यति" कस्य वचनमिदम् ?

- (1) हारीतस्य (2) कात्यायनस्य (3) मनोः (4) याज्ञवल्क्यस्य

122. बृहद्देवताग्रन्थे कति अध्यायाः सन्ति ?

- (1) 8 (2) 20 (3) 12 (4) 16

123. शाङ्खायनब्राह्मणे कियन्तोऽध्याः विद्यते ?

- (1) 15 (2) 25 (3) 30 (4) 42

124. अग्न्याधानं कस्मिन् अध्यायेऽस्ति ?

- (1) 2   (2) 3   (3) 5   (4) 7

125. “चरँश्चरैवेति” इति कस्मिन् ब्राह्मणेऽस्ति ?

- (1) शतपथब्राह्मणे   (2) गोपथब्राह्मणे   (3) ऐतरेयब्राह्मणे   (4) वंशब्राह्मणे

126. ‘स्त्रीशूद्रद्विजबन्धूनां त्रयी न श्रुतिगोचरा’ एतत्त्वचनं सायणाचार्येण कुत्र भाषितम् ?

- (1) ऐतरेयब्राह्मणभाष्ये   (2) ऋग्वेदभाष्ये
(3) शतपथभाष्ये   (4) काण्वभाष्ये

127. “वाचा विरूप नित्यया” इति श्रुतिवाक्यं कुत्रास्ति ?

- (1) ऋग्वेदसंहितायाम्   (2) ऐतरेयब्राह्मणे
(3) शाङ्खायनब्राह्मणे   (4) ऐतरेयोपनिषदि

128. याज्यापुरोनुवाक्यादयोधर्माः कस्मिन् वेदे विद्यन्ते ?

- (1) ऋग्वेदे   (2) यजुर्वेदे   (3) सामवेदे   (4) अथर्ववेदे

129. दोहननिर्वापादयो धर्माः कस्मिन् वेदे सन्ति ?

- (1) ऋग्वेदे   (2) यजुर्वेदे   (3) सामवेदे   (4) अथर्ववेदे

130. आज्यस्तोत्रपृष्ठस्तोत्रादयो धर्माः कस्मिन् वेदे सन्ति ?

- (1) ऋग्वेदे   (2) यजुर्वेदे   (3) सामवेदे   (4) अथर्ववेदे

11P/274/1

131. विरोधे गुणवादः स्यादनुवादोऽधारिते । भूतार्थवादस्तद्धानादर्थवादस्त्रिधामनः॥ पद्यमिदं कुत्र सोदाहरणं व्याख्यातम् ?

(1) मीमांसापरिभाषायाम्	(2) न्यायप्रकाशे
(3) अर्थसंग्रहे	(4) ऋग्वेदभाष्य भूमिकायाम्

132. मङ्गलदेवशास्त्रिवर्याणां कः ग्रन्थोऽस्ति ?

(1) जैमिनीयन्यायमाला	(2) ऋग्वेदप्रातिशाख्यम्
(3) ऋग्वेदसर्वानुक्रमणी	(4) इण्डिया इन दी वैदिक एज

133. यज्ञतत्त्वप्रकाशग्रन्थस्य कर्ता कः ?

(1) भरतस्वामी	(2) चित्रस्वामी	(3) देवस्वामी	(4) धूर्तस्वामी

134. “वैदिकविज्ञानम् ” इति ग्रन्थस्य कर्ता कः ?

(1) गिरधरशर्मा चतुर्वेदा	(2) मधुसूदन ओझा
(3) गोपीनाथकविराजः	(4) गौरीनाथशास्त्री

135. सूर्यः इत्यत्र कः धातुरस्ति ?

(1) गम्	(2) सृ	(3) सद्	(4) या

136. साङ्ख्यकारिकायाः रचयिता कः ?

(1) कपिलः	(2) वाचस्पतिमिश्रः	(3) गौडपादः	(4) ईश्वरकृष्णः

137. वेदान्तसारग्रन्थे कस्य मतस्य निरूपणं विद्यते ?

(1) शुद्धाद्वैतवादस्य	(2) अद्वैतवादस्य
(3) विशिष्टाद्वैतवादस्य	(4) द्वैताद्वैतवादस्य

138. 'तत्त्वमसि' इति किमस्ति ?

- (1) ब्रह्मवाक्यम् (2) अनुभववाक्यम् (3) महावाक्यम् (4) आचार्यवाक्यम्

139. श्रीमद्भगवद्गीतायां कियन्तः अध्यायाः सन्ति ?

- (1) 10 (2) 12 (3) 14 (4) 18

140. "पठेत्" इत्यत्र कः लकारः ?

- (1) लट् (2) लोट् (3) विधिलिङ् (4) लङ्

141. वैदिकव्याकरणे कियन्त अध्यायाः भवन्ति ?

- (1) 4 (2) 8 (3) 12 (4) 13

142. वैदिकव्याकरणस्य व्याख्याकारः कः ?

- (1) जयकृष्णः (2) हलायुधः (3) वामनः (4) भारद्वाजः

143. "इदं नम ऋषिभ्यः पूर्वजेभ्यः पूर्वेभ्यः पथिकृद्भ्यः" वाक्यमिदं कुत्रास्ति ?

- (1) ऋग्वेदमन्त्रभागे (2) ब्राह्मणभागे (3) आरण्यकभागे (4) उपनिषद्भागे

144. समग्रवेदे कियत्यः शाखाः सन्ति ?

- (1) 200 (2) 300 (3) 100 (4) 1121

145. "अनन्ता वै वेदाः" एतत्कस्य वचनम् ?

- (1) श्रुतेः (2) व्याकरणस्य (3) शिक्षायाः (4) कल्पस्य

11P/274/1

146. ऋग्वेदस्य प्रथमं भाष्यं कस्य ?

- (1) सायणास्य (2) वेङ्कटमाधवस्य (3) स्कन्दस्वामिनः (4) माधवस्य

147. “अनर्थकाः मन्त्राः” इति कस्य वचनम्

- (1) चार्वाकस्य (2) बौद्धस्य (3) कौत्सस्य (4) जैनस्य

148. “मुखं व्याकरणं स्मृतम् ” इति कस्य वचनम्

- (1) पतञ्जलेः (2) पाणिनेः (3) मनोः (4) याज्ञवल्क्यस्य

149. “संहिता” शब्दस्य निष्पत्तिः भवति ?

- (1) पद् (2) गम् (3) अस् (4) धा

150. नास्तिकशिरोमणिः कः

- (1) बौद्धः (2) जैनः (3) चार्वाकः (4) गाणपत्यः

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली-काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 10 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त, लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा। केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।
4. अपना अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।
6. ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।
7. उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।
8. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त केवल ओ एम आर उत्तर-पत्र परीक्षा भवन में जमा कर दें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।